

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
 HOSSZ ÉVRE 18.— K. I. FÉL ÉVRE 9.— K.
 NEGYES ÉVRE 4.— K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. RISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
 BUDAPEST, V. SAS-UTCA 20.
 TELEFON 106-00.
 HÍRÖRTEÉSEK NEM SZÁMITÁSSAL DÍJSZABÁS SZERINT.

Panaszbizottság.

Azok a súlyos viszonyok, amelyek között ma hazánk bizonyos részeiben a szénbányászat küzd, állami méltánylását az a honvédelemügyi miniszteri rendelet adja, amelyet a honvédelmi miniszter újra kiadott. A munkások panaszejöget állapítja meg s bizony nagyon sajnálatos, hogy ha manapság, mikor hadikényszerjog áll fenn, a munkásoknak panaszai lehetnek, oly panaszai, amelyek meghallgatására már a bányahatóságok sem elegendők, hanem a honvédelmi miniszter legyen hivatott. Ez minden- esetre megnyugtató a munkások szempontjából, azonban a társaságok, amelyek busás jóvedelemmel dolgoznak a háborúban is (egyetlen-egyrel se halljuk, hogy fizetési zavarokba jutott volna), a mostani köztudomású nehéz viszonyok közt almuistikusabban járnának volna el, mint mások. És ha még oly nehézségekbe ütközik is a munkások ellátása érlelmi cikkekkel, helyénvaló, hogy elhelyíti saját termelésük, központosítással vállalt kötelezettségeik teljesíthetése s ilyenformán nyereségeik biztosítása szempontjából is szánják el magukat arra, hogy ha kell, tartalékaikból fordítsanak kissé nagyobb összeget a bányamunkások bérvizonyainak s könnyebb élelmezésének javítására. Elvégre nem mindig lesz háború és módfelett jó benyomást kéltene szelcthen-hosszában, ha a bányák és kohók rámutathatnának arra, hogy a mai rendkívüli időkben ők felemelkedtek rendkívüli helyzetük tudatára. Ezt a belátást, ezt az indítást — ösztintet szólva — a legszelebb körökben elvárták a "Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesülete"-től, amely oly ékesszóló előharcosa mindenkor a bányászat és kohászat érdekeinek oly esetekben (amíg a kormányjal szemben, vagy másútl), szorosan véve vállalati érdekek előharcosaként van alkalma szerepelni. Hogy a munkások kielégítése a mai időkben talán a legszorosabb vállalati magán-érdek, bár nem látszik oly kézenfekvőnek, ezt a bánya- és kohóegyletben egyelőre még nem ismer-tek fel, mert biznak a hadiszolgáltatásról szóló törvényben. Mi is bízunk ebben s követelünk minden törvényes erélyt arra, hogy a bányászat és kohászat megfeleljen annak a magas közhivatásnak, amelyet különösen ma teljesít. Ellenben figyelemreméltó, hogy például a Rimamurányi műveiben nem kerül annyit alkalom a munkáselégedetlenségre, mint a Zsil-völgyében, ahol az ország legrégibb társasága is bányászta a szent, amiként Tatabányán is normálisan látszik lebonyolódni az egész termelés. Lehete el- melkednünk azon is, vajjon a munkások viszonyait elég szívvel és figyelemmel elégtük-e ki az állami

vasművek s tudnak-e a pénzügyminisztériumban arról, hogy sok olyan munkás, aki már tíz éven tul dolgozik ott, családostól a szó szoros értelmében éheznek, lerongyolódva jár, mikor más gyárakban ugyanazért a munkáért eddig példátlanul magas munkabéretet fizetnek.

Mindzt elmondottuk abból az ötleből, hogy megjelent a honvédelemügyi miniszternek itt követ-kező rendelte:

A m. kir. honvédelmi miniszternek 10.813. eln. 20/b. számu rendelete

a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállala- toknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munka- viszonyai tárgyában a 18.950/1915. H. M. eln. 1915. II. M. szám alatt kiadott körrendelet hatályának kitorjess- tése és egyos intézkedéseinek kiegészítése tárgyában.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 30. §-ában nyert felhatalmazás alapján és a m. kir. koroskodelmügyi miniszterrel, valamint a m. kir. pénzü- gyminiszterrel egyetértve, a következőket rendeltem: I. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában a 18.950/1915. H. M. eln. 20/b. szám alatt kiadott körrendelet rendelkezései kiterjed- nek azokra a munkásokra is, akik, mint a hadiszul- gáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c., vagy a háború esotére szóló egyéb jogszabályok (1914. I., 1915. XIII. t. c.) alapján személyes szolgálatra kötelez- zett egységek, vagy pedig mint kirondult katonai szem- lélyek (had és népfelkötő kötelezettek) oly bányánál vagy a bányalörvény alá eső műnél (érs- és szén- előkészítési mű, kohó) vannak alkalmazva, amely az 1912. LXVIII. t. c. 18. §-a alapján üzemének folytatá- sára kötelezve ninos.

2. A 18.950/1915. H. M. eln. 20/b. számu rende- let V. cime 3. bekezdésének 5. pontja a bányamunká- soknál akkép nyor alkalmazást, hogy őket a panasz- bizottságban az illető bányavállalatnál lépnálló társ- pontozt választmányának a munkások által a maguk köréből választott tagjai sorából esotről esotrore meg- hivandó két tag képviseli.

3. A 18.950/1915. H. M. eln. 20/b. számu rendelet V. cime 6. bekezdésében foglalt intézkedés azzal egé- szítetük ki, hogy a bányamunkások panaszukat az illetékos bányahatóságok utján is előterjeszthetik.

4. A jelen rendelet azonnal életbe lép.
 Budapest, 1916. évi június 12. napján.

*Bárc Hazai Samu s. k.,
 m. kir. honvédelmi miniszter.*

Ehhez a rendelethez nem fűztük Kommentárt. Amde nem mulasztjuk el azt, hogy mintegy mentemőként emlékeztessük vállalatunkat arra, hogy

most háboru van, amikor minden nyersanyag ára példátlanul felecsökkent. A vas- és szénárak elsősorban. És mi, akik a polgári létszámadalom alárendjének vagyunk hívei, éppen ennek az államrendnek védelmében sürgetünk több elhatározást, némi áldozatkészséget. És világosítsuk fel az elméket arról, hogy nem szabad elbizakodni az állami kényszerrendszabályozásban, sőt kár azt provokálni a jelen viszonyok közt. Az államnak kétségkívül meg van az ereje ahhoz, hogy biztosítsa annak a szükségletnek minden akadálytalansággal szembeni kielégítését, amit a bányák s vasművek útján mint mulhatatlanul szükséges valamit felismer. Amde gondolni kell a békére is, amikor nagyon meg fog csappanni a munkaerő s a legnehezebb ezen foglalkozási ágakon kívül a munkaalakalmak rengeteg számában fognak válogathatni a munkások. Nagy kár muton fenytéseni a bajt s halmozni oktatlanul az elkeseredést. Egy jól szervezett sztrájk, amikor a sztrájk szabad, mert jog, sokkal nagyobb erőt vág egy társaság és sokkal többet ért a társaság presztízisének, mintha most emberi szenvedelmektől menten, humanitárius érzéstől vezetve a valódi szükségleteket, amelyek kiáltók, szép szerével, jószívvél siet kielégíteni most, amikor ügyis elkésve érkezik vele.

HAZAI HIREK.

Kinevezések. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Bolemana Gézát* és *Barlai Béli* dr.-t, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola II. osztályú rendes tanárait folyó évi június hó 1-től számitandó jogahtállyal a VI-ik fizetési osztályba I. oszt. rendes tanárokká kinevezte és *Barlai Béla* dr. és *Réz Géza* főiskolai rendes tanároknak a főbánya tanácsosi címet díjmentesen adományozta. — A marosújvári m. kir. főbányahivatal a tordai sóbányahivatalnál *Bakos Rezső* végzetli bányatanulót bányafelügyelővé nevezte ki.

Előterjesztések. A pénzügyminiszter az Állami vasgyárak besztviselői sorába 1916. évi július hó 1-étől számitandólag a VIII. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába *Raschka Gyula*, *Zachar Dénes*, *Hoznek János* és *Petrik Ottó* ideiglenes havidíjas mérnökgyakornokokat segédmérnökökké, *Veresgyúzi István* m. kir. államvasúti hivatalnokot pedig hivatalnokká, a IX. fizetési osztály 1. fizetési fokozatába *Mátéfy József* napibérest hivatalnokká, a IX. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába pedig *Palitsch-k Jenő* napibérest, *Filcsák Márton*, *Nagy Dezső*, *Szilágyi Béla*, *Schuster János*, *Szemerey Jenő* ideiglenes havidíjas hivatalnokokat, *Breustedt Aladár* havibéres hivatalnokot, *Schwarz Nándor*, *Mehringner Aladár* ideiglenes havidíjas hivatalnokokat, *Váimár Jenő* napibérest, *Spanyol Márton*, *Szantpéteri Ernő*, *Waymár Béla* havibéres hivatalnokokat, *Sándor József* ideiglenes havidíjas hivatalnokot, *Berta Sándor* napibérest hivatalnokká, *Kandler Mária* ideiglenes havidíjas tanitónő-tanítónővé, *Luperszbeek Ernő* és *Kacsina Ferenc* ideiglenes havidíjas hivatalnokokat hivatalnokokká, *Náther József*, *Gebe László*, *Luperszbeek János* ideiglenes havidíjas, *Gál István* havibéres, *Brenner Hugó*, *Kainberger Ottó*, *Balczk Adolf*, *Pesty Attila* ideiglenes havidíjas, *Végti Gyulay István* havibéres hivatalnokokat hivatalnokokká nevezte ki.

Véglegesítés. A m. kir. pénzügyminiszter *Márton Ernő* ideiglenes minőségű segédmérnököt, a selmecbányai kir. bányagazgatóság kerületében, az állami szolgálatban véglegesítette.

Zsigmond Béla halála. A magyar bányamérnöki kart súlyos vesztesége érte *Zsigmond Béla* halálával. Egyike a legtehetősebb foréctnikusoknak mult el az ő szomszédjával. Amióta Középeurópa foréctnikusai összejöveteleket tartottak, azokon neki mindig szava volt, előadásait, amelyek tudományos és praktikus szívonalon mozogtak, nagy figyelemmel halgatták s nem egy javaslata lett irányadó a műlyfúrások terén. Sokáig dolgozott Gallicában és nagyon sok műlyfúrás vagy az ő kezdeményezésével, vagy részvételével vitettek keresztül. Mióta az erős sodru folyamokban végzett fúrásokról való tanulmánya megjelent, a hidépítézet terén a pillérek elhelyezése s építése tekintetében majdnem mindig inkéreték véleményét.

Halálhöz. Bedő Béla kereskedelmi tanácsos, a Püñökx kénsvár r.-t. elnöke, 54 éves korában elhunyt.

A földgáz föltérásával kapcsolatos munkák működési terét biztosítanák a Lapp-féle műlyfúró vállalatnak is. A társaság e hónap 24-én megtartott közgyűlésén *Lóczy Lajos*, a Földiani intézet vezetőjét, akinek az erdélyi gázmezők fölkutatásában kiváló érdemei vannak, az igazgatóság tagjává és egyuttal a részvénytársaság elnökévé is választotta. A Lapp *Hcnrik*-féle műlyfúrások, bányatelepek és mélyművek magyar részvénytársasága tudvalóéon egyik nagy német érdekeltég alapítása s a földgáz feltérása révén a Kereskedelmi Bankkal is szoros összeköttetésbe kerül.

Megalakult a Magyar Nitrogén Műtrágyagyár r.-t. június 27-én tartotta meg a Magyar Nitrogén Műtrágyagyár r.-t. *Ullmann Adolf* főrendiházi tag elnökelele alatt alakuló közgyűlést.

A Viteletbank és a Kereskedelmi Bank általi létesített új hitelalaptőkeje 9,000,000 koronában állapított meg. A társaság igazgatóságába bevasztották *Iovag Adler Vilmost* (Wioner Bankveresin), *Bartlyány Lajos gróf* v. b. t. t., *Freund István* dr.-t, *Heimann Pál* dr.-t, az S. *Bliechroder* berlin bankház tagját, *Iovag Hochstetter* Hcnrikot, *Kanitz Jaquet*, *Keller Frigyst*, *Kemény Akos* bárót, *Kornfeld Pál* bárót, *Kovacs Gézát*, *Neuman Károly* báró dr. t., *Neurath Lajost*, *Fap Lászlót*, *Pflaifer Ignác* dr. műegyetemi tanárt, *Roessler Frigyst* dr.-t, *Schiffer Miksát*, *Schwarz Félixet*, *Stein Emil* dr.-t, *Szirmai Oskárt*, *Weiss Fülöpöt* és *Weiss Manfrédet*, a felügyelő-bizottságba pedig *Bornemissza János* bárót, *Hajos Gyula* dr.-t, *Hercezl Izidor* dr.-t, *Lendvay Emilt*, *Meissl Gusztávot*. Az igazgatóságának a közgyűlést követőleg megtartott alakuló ülésén *Batthyány Lajos* gróf tilkos tanácsost az igazgatóság elnökévé és *Weiss Fülöpöt* az igazgatóság aelnökévé választották, *Leopold Andor* okleveles vegyészernököt és *Gyöngyösi Józsefet* a társaság igazgatóivá neveztek ki. Az igazgatóság ülésén egyszermind a 9,000,000 korona beruázással Dícsőszentmártonban létesítendő mézsnitrogéngyár építése és berendezési munkálatainak megindítására vonatkozólag az alapító intézetek által kötött szerződéseket tudomásul vették, valamint a Magyar Földgáz R.-T.-gel az új gyártelep üzemehöz szükséges egyelőre 60,000,000 m³ gáz szállítására, illetőleg átvételére vonatkozólag létrejött megállapodást is jóváhagyták.

Az Országos Ipargyesület gyári szakosztálya június 24-én *Ullmann Adolf* főrend elnökelele alatt ülést tartott, amelyen *Katona Béla* a rokkantkérősről tartott nagy érdeklődéssel fogadott előadást. A gyáripár szempontjából vett vizsgálat alá a rokkant-kérőssel kapcsolatos teendőket, melyekre nézve részletes javaslatot terjesztett a szakosztály élé. *Szirt Lajos* a nyersanyagbeszerzés nehézségeinek leküzdésére terjesztett elő indítványt. *Ullmann Adolf* e kérdéshez szöve hangszólta, hogy az ipargyesületnek nagy súlyt kell helyezni a kisipar érdekének megvédésére, amelyek a háboru nem jelentett nagy keresleti lehetőségeket, mint a

nagyiparnak. Klein Gyula a Balkánról behozott nyersanyagoknak Németország és a monarchia közli való aránytalan felosztását és a valuta kérdését tette szövé. Utóbbira vonatkozólag Ulimann Adolf megnyugtató, bizalmas felvilágosításokat adott a szakosztálynak.

A Magyar Földgáz R. t. megalakulása után a legnagyobb érdeklődés mutatkozik a társaság működése iránt. A hivatalnoki kar szervezése se megy olyan könnyen, mintha nem volna háború, különösen ilyen speciális tekinteteket felöllel vállalatnál, mint amilyen célokat ez a társaság követ. A társaság működéséhez nem kell vérmes reményeket fúzni rögtönben. Nem hinnők, hogy csak egy a földből, boszorkányos módra teremthetné elő mindazt, ami Magyarországon ezer esztendő alatt nem teremődött meg. Másrészt azonban bizonyos, hogy a német géniusz teremtő erejét be fogja igazolni ennél a vállalkozásnál is. Egyes helyeken felütötték ujabbban a társaságnak a kincstárral kötött szerződését s ebből kiokumálják, hogy a társaság olaj után is köteles kutatni. Ehhez mi csak azt a kommentárt fűzhetjük, hogy a társaság nem annyira „köteles” kutatni petróleum után, mint inkább nagyon is szeretne petróleumot találni az országban s főképpen ez a körülmény bír némi vonzóerővel arra, hogy nagyobb-szerű érdeklődés mutatkozzon a földgáz iránt. Mindenesetre a földgáz tekintetében jött létre szerződés, mint amely konkrét dolog, meglevő valami, míg a petróleumra furásokat kell fogantatosítani. Szerintünk úgy fog lenni a dolog, hogy a Földgáz R. t. furásokat fog eszközölni, már csak azért is, hogy gázmedencéit feltárja s kellő mennyiségű földgázt biztosíthasson mindazon célok elérésére, amelyek megvalósítása szeme előtt lebeg. Ezen furások már olaj furások reményében is eszközölletnek, persze bányahatósági ellenőrzés mellett. Külömben se tesszük fel, hogy a galiciái petróleumforrások versenyre ezen furások kereszttüvelénél is meghusíthassa a régen s hiábavaló módon várt magyar petróleum felbuzgonyát.

Kárpótlás a rekvirált ólomtárgyakért. A hivatalos lap június 14-ki száma a honvédelmi miniszter rendeletét közli a hadicélra igénybevetett ólom- és óntárgyakért fizetett árteretéről nézve. Az új ólomzárakért méter-mázsánként 120 korona, a csőgolyókat, vődrökért, bádakért, edényekért 140 korona, a nyumdaövekért 280

korona, az ónkanalakért és óngyertyatartókért kilogrammonként 4 korona, korszórt és úrnőrtékűkért 8 korona, a táskákért s egyéb háztartási tárgyakért 6 korona ártérítést kap a nagyközönség. Ezekben az árakban azonban a szerelés költsége nem foglalatik beona.

Aranykivétel Erdélyből. A Harkort-féle bányatársaság az erdélyi aranybányákból 1915 júliusától 1916 június végéig 12327 kilogram aranyat vitt ki a külföldre, szemközti a múlt évhez képest 15506 kilogrammal.

A román nyersolajkivétel 1915-ben. Románia nyersolaj-kivétele 1915-ben 1,673.145 tonnát tett az 1914. évi 1,783.947 tonnával s az 1913. évi 1,885.235 tonnával szemben. A román nyersolaj kivételének a háború kitörése óta mutatkozó csökkenése a tengeri szállítások beszüntetésének, valamint az általános szállítási nehézségeknek tudható be.

A Hydrogigén Gázfelvasztó Részvénytársaság terjeszkedése. 1911 óta működik Budapesten a Hydrogigén gázfelvasztó, hidrogén, oxigén és egyéb gázokat gyártó részvénytársaság, amely eredetileg 300.000 korona tőkével alakult meg s ez 1912-ben 700.000 koronára emeltetett fel. A vállalat főleg a Délvidékre és a Balkánnal van összeköttetésben. Arról értesülünk, hogy a vállalat most Temesvárot új gyárat akar létesíteni, amelynek gépi berendezésbe 250.000 koronát investálna. Temesvár városa a vállalatnak 744 négy-szögölnyi területet fog átengedni.

A petróleum haszna. Frankfurti tudósítók jelentése szerint az oroszok érdeklődéssel nézik Union des petroles 40 millió frank alapitoke után 1914-re 3 és fél frank, 1915-re pedig előrelátáson 10 és fél frank osztalékokat fizet az elsőbbségi részvények után.

A vaskivétel megállítás. Mint értesülünk, a hollandi kormány az acél, vashulladék, ócskavas és az ócska acél kivételét megiltotta.

A balkáni szénkereskedelmi társaság részvényesei. A borbini cégjegyző-hivatalnál most történt meg a Balkáni szénkereskedelmi részvénytársaság megalakulásának regisztrálása. A magyar és német tőkevel dolgozó társaság tulajdonosa a Balkán szénellátását szükséges program szerint fogja lebonyolítani. Székhelyül Berlint, az üzletvezetés helyéül pedig Budapestet jelgyezték be. A négy millió márka alapitokéből a porosz kincstár 400.000, Casar Walthelm-cég Berlin 1,560.000, Friedländer Samuel és Társa 1,560.000, a borborsói Giesche cég 320.000 és a Furst Haug Heinrich-cég 16.000 márkát jeyezett. Az alapítók a részvénytökre legközelebb 25 százalékos beosztást teljesítenek.

A Krupp-gyár bányavásárlása. Esseni tudósítók jelentése szerint a Krupp-gyár a hormansegeni, niderbachi és siegerlandi ércbányát megvásárolta.

A talpa és a bányafa zár alá vétele. A kormány közzétett rendeletével zár alá vette az ország összeso talpa- és bányafa-készleteit. A készleteket az 1916 július 1-i állapot szerint kell bejelenteni a kereskedelemügyi minisztériumnak, legkésőbb július 8-ig.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: —
00-11, 00-12, 00-13, 00-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezető-
tékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus
vörösrézhusalok, okonítvezetékek,
♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

A fumei közlajnonomító június 12 én Bécsben tartotta meg közgyűlését. A közgyűlésen elhatározták, hogy 15%-os osztalékot fog fizetni az előző évi 10%-al szemben. A közgyűlésen **Polgar Adolf** és **Thomán István igazgató** helyetteseket igazgatókká léptették elő, továbbá három új cégvezetőt és egy titkárt neveztek ki. Az igazgatóságból kimaradtak a francia részvényesek. Uj tagként beválasztották Engel Aurél dr.-t.

Az Általános Magnezit r.-t. vesztesége 227 034 korona 1,400,000 korona részvénytőke mellett. A veszteség oka: A tengerentuli kivétel teljes megakasztása.

Petróleumszállítási szerződés megújítás. Bécsi jelentés szerint a múlt héten harmadszor, ezuttal is hat hónapra megújították Németországgal a petróleumszállítási szerződést, amely világítóolaj mellett más petróleumtermékekre, így a kenőolajra is kiterjed. A petróleum árát métermázsánként egy koronával felemelték és a paraffinnak is áremelésre íránt állapotokat meg a nyersolaj drágulására való tekintettel. A szerződés július 1-től december 31-ig szól és a szállítás, úgy mint eddig, havi részletekben történik.

Rajna-westfáliai szénzindikátus — mint ezt a Bányák-nak Siegenből jelentik, más feltételekkel fog megalakulni, mint ez tervezve volt. A szindikátus vezetősége körkérdéssel fordult az érdekelteknél bányatársaságokhoz, hajlandók-e 1917 április 1-től további öt évre fentartani a jelenlegi szindikátust. A válaszokat július 15-ig várják. Ha a szindikátus megalakítása nehézségbe ütköznék, megint állami kényszerszindikátusról lesz szó.

A Danog-szénbányájáról 1915. évi jelentéséből vesszük az alábbi adatokat.

A pécsi szénbányák tiszta hozadéka 893.090-73 K volt, tavaly 127.761 K, tehát ez évben 765.329-78 K-val több.

Az 1915. évi széntermelés 7,027.773 q-ra rugott. A központi széntfeldolgozó telepen kiválasztott salak levonása után 6,404.145 q hasznos szén (tiszta szén) maradt az 1914. évi 5,595.225 q-val szemben, tehát ez évben 808.920 q-val több.

A termelésnek ezen fokozódása arra viendő vissza, hogy a belső üzem — eltekintve a háború által okozott nehézségektől — rendszeren folyt le, holott az 1914. évben egy nyolcheti munkaszünetelés és annak utóbjai, valamint a mozgósítás is jelentékeny zavarokat okoztak.

A széntermelés mindamelllett mégis jóval alatta maradt a háború előtti eredményeknek, miután 646 legjobb és legtevékenyebb munkások fegyverbe szólítottatott és részleges helyettesítésük hadifoglyok és más erők által a dolog természeténél fogva csak elégtelen számban és alsóbbrendű minőségben lehetséges. Ezen nehézségek s azon majdnem áthághatatlan akadályok dacára, melyek a legszükségesebb anyagszerkeket, különösen a bányafa, valamint a felszínen és a bányákban használt vonóállatok takarmányának beszerzése elé gördültek, a feltáró és előkészítő munkálatokat a tárgyalt évben is korlátlanul folytatták, hogy nyugalmas idő bekövetkezésével és a bányalegényiség létszámának kiegészítése után újból vissza lehessen térni a rendes mérvű termeléshez.

A beruházások folytatása ez évben is, különösen azokon a telepeken, melyek létesítése részint iskolázott munkaerőket, részint oly anyagszerkeket igényel, melyek nem szabadítottak fel, igen érzékenyen akadályoztatott; áll ez különösen az új Schroll- és Ferenc József-akna mélyítésére, meg az e célra szükséges szállító és egyéb gépekre nézve.

A termelési költségek jelentékenyen fokozódtak egyrészt a termelés csökkenése és a bérök lényeges emelkedése folytán, másrészt még sohasem létezőt magasságú anyagszerkekre következtében. A fokozódott termelési költségeket csak csekély mértékben lehetett a termelvények jobb értékesítése által ellensúlyozni, miután azon készletek nagy része után, melyeket már a háború előtti szerződésileg lekötöttek, eddigelő még nem sikerült árjavításokat kieszközölni.

A petróleumipar nyeresége. Bukaresti jelentés szerint a hollandi tőkével dolgozó Astra-Romana petróleum-társaság 325 millió lei hasznót ért el, ami 5425 százalékos kamatozásnak felel meg. A társaság ingyen részvények kibocsájtásával alaptőkéjét 675 millióra fogja növelni.

A galíciai petróleum-részvénytársaság az 1915—16. üzletévben 3 millió korona leírás után 7.329.630 korona (tavaly csak 4.773.180 korona) tiszta nyereséget ért el. A társaság 75 korona osztalékot fizet, holott tavaly semmit sem juttatott a részvényeseknek. Az óriási nyereség azt az állítást igazolja, hogy a mai maximális petróleumár mellett a finomított mázsánként 20—22 korona nyereségre tesznek szert.

Kína bányáipara. Santung vidékén rendkívül gazdag vasérc-telepet fedeztek fel, amely szakértők véleménye szerint több mint 200 millió tonna ércet tartalmaz. A kínai bányák feltárása egyébként változatlanul folyik, legutóbb egy japán cég Kiangsi vidékén koncessziót kapott, hogy az ott elterülő réz- és szénbányákat kiaknázza. E kőszénbányák évi hozamát itt 350.000 tonnára becsülik. Sokat várnak a kínai bányáipar fejlődése nézőpontjából a bányatörvény reformjától, amelynek előkészítésére nézve a köztársaság elnöke legutóbb a földmívelésügyi és kereskedelemügyi miniszternek megbízást adott.

Egy román petróleumvállalat óriási nyeresége. A hat van milliósi Astra Romana, mint lapunknak Bukarestből jelentik, nem kevesebb, mint 24 millió frank tiszta hasznót mutatott ki az 1915. évről és emellett még 9 milliót leírásokra fordított. Ebben a szerencsés vállalatban még pár év előtt a schaffhauseni Bankverein is érdekelve volt. Persze, hogy ez az örült nyereség a mi bőrkünköl is telt.

Az orosz nafta-iparból. Stockholmon keresztül kapjuk a hírt, hogy az nafta-társaságok árfehajlásának megakadályozására az orosz lapok sürgetésére törvénytervezet készül a pétervári kereskedelmi minisztériumban, mellyel az összes naftavállalatok egy kényszerszindikátusba fognak egyesülni. Az orosz kormány a szindikátusban felülegyeleti jogának biztosításával fogja kikényszeríteni a maximális árakat. A szindikátus nyeresége is korlátolt lesz és bírák, hogy béke utáni időkre is megmarad.

Schultz & Co.
Gyárművek-Készítők

GYÁRMŰVEK-KÉSZÍTŐK
BUDAPEST NY. ÁRENA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 1111

SCHULTZ
6027ÉLÁGYÁRÁK R. T.

A német fémipar nyeresége. A frankfurti Rüssler-féle fémipargyár, amely főleg az aranynek az ezüstöt váltó elválasztásával foglalkozott, az idén elért 7,052.817 márká tiszta nyereségből osztalék fejében ismét 25 százalékot fizet.

Új petróleumforrás Romániában. Bukaresti jelentés szerint a Romana Americana célcsoportulársaság Baicoiban új petróleumforrást nyitott meg, melyből naponta több mint 200 vagon petróleum termelhető.

Az Unió szánkereskedelme. Az Egyesült Államokban az elmúlt évben 157 millió tonna szénat szállítottak az előző évi 152 és az 1913. évben importált 154 millióval szemben. A kivétel, a kokszot és a fűtőszént beléértve, tavaly 286 millió tonnát tett ki, holott előzően csak 250, illetően 234 milliót exportáltak. A statisztikából az is kitünik, hogy az Unió tavaly Olaszországba három millió tonna szénat szállított, holott az előző években nem volt szénexportja Olaszországba. Ebből a körülményből is látható, hogy Olaszország szénhiányát, amelyet Anglia nem volt képes enyhíteni, Amerika elégitelte ki. Mivel a külső kereskedelmi kimutatásban Franciaország nem fordult elő, arra a feltevésre kell jutnunk, hogy a francia szénüzeműket Anglia elégitette ki, bár erre a célra kevés áru állott rendelkezésre.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Kéne Kúchtpreise für Eisen und Kohle in Deutschland. Ueber die im Reichsamt des Innern zwischen Vertretern der Regierung und der Montanindustrie geführten Verhandlungen wird uns mitgeteilt, dass die Festsetzung von Höchstpreisen für Eisen und Kohle nicht in Betracht kommt. Dagegen soll ein besonderer Ausschuss gebildet werden, der gemeinsam mit Vertretern der Produzenten und der Verbraucher regelmäßig in solchen Fällen, in denen eine Änderung der Preise beabsichtigt ist, die Angelegenheit eingehend prüfen wird. Nach dem allgemeinen Eindruck, der aus den Verhandlungen gewonnen worden ist, darf als sicher angenommen werden, dass die Aufwärtswegung in den Eisenpreisen, und auch hinsichtlich der Kohlenprodukte, für absehbare Zeit zum Abschluss gekommen ist.

Eine neue Kupferindustrie-gesellschaft in Bayern. Über eine bevorstehende neue, bedeutende industrielle Gründung in Bayern und zwar in Nürnberg, die in gewisse Beziehung zu der vor wenigen Tagen endgültig festgelegten Gründung der Kruppwerke in München gebracht wird. Unter Mitwirkung der Hirsch-Kupfer- und Messingwerke A.-G. der Bayerischen Vereinsbank in München und des Bankhauses A. E. Wassermann in Berlin und Bamberg wird die Fabrik des Ingenieurs Fritz Neumayer in Nürnberg in eine Aktiengesellschaft umgewandelt. Die Bedeutung der alsbald zu erwartenden Nürnberger Gründung liegt darin, dass die Metallfirma Hirsch sich einen Stützpunkt in Bayern ausgewählt und diesen in Verbindung mit dem jungen Unternehmen des während des Krieges erfolgreich tätig gewesenen Fabrikanten Neumayer auszubauen gedenkt.

Rumänische Petroleumindustrie. Die Austro-Romana weist bei 60 Millionen Lei Kapital 32,568,463 Lei (23,563,039) Reingewinn auf. Der Reingewinn stellt sich auf 24,067,951 Lei (16,472,367). Die Romana America (25 Millionen Lei Kapital) erzielte einen Gewinn von 15 Millionen. Die Petroleumgesellschaft „Saturn“ (4,000,000 Lei Kapital) erzielte einen Gewinn von zwei Millionen.

Galizische Erdölförderung. Die Vereinigung erdöl-erzeugender Petroleumraffinerien, r. G. m. b. H., wurde ins Handelsregister eingetragen und wird sich mit allen Zweigen der Erdölförderung und dessen Transport befassen. Eine grosse österreichische Raffinerie soll eine deutsche Grubenverwaltung um 4,500,000 K angekauft haben; auf Grund dieses Verkaufes dürften

Bohranteile wieder lebhaft gefragt werden. — Der Rohölpreis stellt sich auf zirka K 19 20. Der Abtransport aus den Produktionsgebieten ist glänzend organisiert. — Der Zentralverband der Erdölbergbau Galiziens, die Zwangsorganisation der Erdölproduzenten, wird in Kürze ihre Tätigkeit aufnehmen.

Dräger-Hefte Nr. 47/48. Periodische Mitteilungen des Drägerwerks in Lübeck. Mai/Juni 1916. — Die Zeitschrift berichtet in der vorhergehenden Ausgabe über die jüngste Entwicklung der deutschen Tauchtechnik, die nun auch das Tauchen in Tiefen über 100 Meter sicherstellte. — Die Dräger-Hefte sind durch jede Postanstalt und durch den Buchhandel beziehen.

Matuschus-Waltner-Niclasseebeni lakos 68899. számú „Tjárás vasúterek és torokpor brikettésére“

című magyar szabadalom-tulajdonosnak szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII., Rákóczi-ut. 44.

Julius Pintsch Aktiengesellschaft berlini cég 63879. számú „Világító berendezés vasúti kocsik számára“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad.

— Bővebb felvilágosítással szolgál
J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, Rákóczi-ut. 44.

Maschinenbau-Anstalt Humboldt kalki cég 2523. számú „Lökiszer“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII., Rákóczi-ut. 44.

Julius Pintsch Aktiengesellschaft berlini cég 64008. számú „Világítóberendezés vasúti kocsik számára“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, Rákóczi-ut. 44.

Maschinenbau-Anstalt Humboldt kuno-kalki cég 3497. sz. „Ljtások forgó szalagpeken“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII., Rákóczi-ut. 44.

Julius Pintsch Aktiengesellschaft berlini cég 63881. számú „Védőszerkezettel ellátott fűgőizzófenyhek való lámpa“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, Rákóczi-ut. 44.

Julius Pintsch Aktiengesellschaft berlini cég 63880. számú „Világítóberendezés vasúti kocsik számára“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából belföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII., Rákóczi-ut. 44.

1916. évi 1912. szám.

Versenyfárgyalási hirdetés.

A selmecebányai m. kir. központi fénkhóznak olvasztási üzeméhez folyó évi szeptember hó 1-től számított egy év alatt huszezer métermáza (20.000 t) darabos kokszára, továbbá kaazánüzeléséhez szükséges 15.000 q belföldi darabos szénre és ércnek tovalapátolában való pörköléséhez szükséges 10.000 q hoznángu külföldi, esetleg belföldi darabos szénre lévén szükséges, ezen tüzélsányeg szállításának biztosítására a selmecebányai m. kir. kohóhivatalban folyó évi augusztus hó 12-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános versenyfárgyalást hirdet.

A kiírtatett mennyiség csak megközelítőleg lévén megállapítja, a valóságos szükséglet 25% kal több vagy kevesebb is lehet.

A szállítás tartama 1916. évi szeptember hó 1-től 1917. évi augusztus hó 31-ig terjed, lehetőleg egyenlő havi részletekben.

Felsőbb jóváhagyás reményében a darabos koksz-szükséglet esetleg három egymásutánra következő évre, vagyis 1916. évi szeptember hó 1-től bezárólag 1919. évi augusztus hó 31 ig terjedő időtartamra, összesen tehát hatvanézer + 25% métermáza (60.000 q + 25%) mennyiségben is biztosítatik, minél fogva erre a szállítható súlyra is ajánlat tehető.

Az ajánlatok ivenként egykoronás, a netaláni melékletek pedig egyenként és ivenként 30 filléres bélyegjeggyel látandók el és kivül „Ajánlat koksz és szén-szállításra” felirással és az ajánlattevő nevével és lakásának jelzésével ellátott pecséttel lezárt borítékban a selmecebányai m. kir. kohóhivatalnál 1916. évi augusztus hó 12-én délelőtt 8 óráig bezárólag nyujtandók be.

Az ajánlatok felbontása, vagyis a versenyfárgyalás alulírott m. kir. kohóhivatalnál folyó évi augusztus hó 12-én délelőtt 9 órakor fog megtartani s azon ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékeinek 5%-a (öt százalék) teendő le akár készpénzben, akár elfogadható értékpapirokban. A bánatpénz — hivalkózással ezen hirdetésny számára — a selmecebányai

m. kir. bányakerületi főpénztárnál teendő le; az ajánlatból magától a pénzt csatolni nem szabad.

A darabos koksz minőségére és szállítására vonatkozó részletes feltételek a selmecebányai m. kir. kohóhivatalnál betekintheők; miert is ajánlattevők ajánlatukban kijelenteni tartoznak, hogy azokat ismerik és hogy azoknak magukat alávetik.

Azoknak a pályázóknak, kik ajánlatuk benyújtásakor alulírott m. kir. kohóhivattal üzleti összeköttetésben nem állottak, szállítóképessegüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával kell igazolniok, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Végül a selmecebányai m. kir. bányagazgatóság, illetve a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkező ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, továbbá hogy a megkötött szerződés a báborn befogezta, illetve a béke megkötése után kölönsöven felmondható legyen.

Selmecebánya, 1916. évi július hó 5-én.

M. kir. kohóhivatal.

Julius Pinisch Aktiengesellschaft berlini cég

54816. számú

Felüggestítő berezedeés vonatok világlátásra szolgáló dinamókhoz

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivőiroda Budapest, VII., Rákóczi-ut 44.

Maschinenbau-Anstalt Humboldt köln-kalki cég 37069. számú

„A kanadai nyelvtől csavar vagy más hasonló tag segélyvel bedlthaó kanadai motorokhoz”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyt ad. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Kalmár J. szabadalmi ügyvivő iroda Budapest, Rákóczi ut 44

KOSZTELÁN MIKSA

MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS.

RUDAPEST, VI. kerület, Eötvös-utca 23/b.

Szállítja az összes bányászati és kohászati cikkeket.

◆◆◆ TELEFON 67—10. ◆◆◆

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉN-BÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

A társulat széntermelése évenként:

Salgótarjáni bányákban	10 millió
A petrosény-farkasvölgyi bányákban	12,5 millió
A vezetése alatt álló Esztorgom-Szászvári Kőszénbánya Részvénytársaság termelése évenként:	
Dorogh-Annavölgyi bányákban	4,5 millió
Szászvár-Nagymányoki bányákban	1 millió
A vezetése alatt álló Felső Zsil-völgyi bányában	1 millió
Osszesen	29 millió

Szénosztályozás:

Darabos (tömör) szén. — Kockaszén szabad-, görcsépítő- és gözkefűtésre. Diószén. — Durvaszén. — Aknaszén. — Kóstalt aknaszén, gyári kuzánfűtésre.

Aprószén körkermence fűtésre. Kovács-szén kovácsolási célokra.

Megrendelések központi irodánkhoz:

Budapest, V., Arany János-u. 25
intézendők.

Jutányos árak, pontos és gyors kiszolgálás.

(R:682/23:52)